

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab initio Pontificatus usque ad
Annum 1746

Luxemburgi, 1752

XXVIII. Commissiones Causarum ad partes non aliis dirigendas esse
statuitur, quàm Judicibus Synodalibus; quorum electio Ordinariis Locorum
commendatur, & permittitur fieri extra Synodum, cum consilio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74696](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74696)

ANNO 1741.

Præsentium transumptis fides habenda.

Dat. die 22. Aug. 1741.

XXVIII.

Abusus committendi cuius iudicibus imperitis, aut minus integris.

Tribuitur nimio Protonotariorum non participantium numero.

Pontificis sensus.

Sancta Sedes alias super hoc provi.

propositam sperare præcipit incorruptam; ad cuius auspiciam, & pignus, Fraternalibus Vestris Apostolicam Benedictionem, iidem etiam Populis vestris Nostro nomine impertiendam, peramantem elargimur.

§. 4. Volumus autem, ut præsentium transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, & adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die vigesima secunda mensis Augusti anno millesimo septingentesimo quadragésimo primo, Pontificatus Nostri Anno Secundo.

D. Card. Passioneus.

Commissiones Casuarum ad partes non aliis dirigendas esse statuitur, quàm iudicibus Synodaliibus; quorum electio Ordinariis Locorum commendatur, & permittitur fieri extra Synodum, cum consilio Capituli.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Prælatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

QUAMVIS Paternæ vigilantia, quæ de iustitiâ unicuique integrè, sapienterque administranda solliciti esse debemus, jamdiu innotuerit, quod Causæ extra nostram Romanam Curiam, pro Litigantium commodo, ad partes (ut ajunt) committi solitæ, & peculiariter decidendæ, ac sine debito terminandæ delegentur, qui tum congrua Juris peritiâ, tum quoque probitatis, spectatæque Fidei præsidio destituuntur: Acerbiori nihilominus doloris sensu percussus fuimus, postquam hujusmodi abusus, rumore publico divulgatum, multorum querelis ad Apostolicam Sedem delatis, eorumque literis ad Nos crebrò datis apertius sensimus confirmari. Rationes præterea, & peculiari Causæ dicti abusus cum Nobis plures in eisdem literis obtenderentur, eas potissimum referri perspeximus eximio Protonotariorum non Participantium numero, quibus, utpotè in Dignitate Ecclesiastica constitutis, in more positum est dictas Causas delegari, licet tempore quo ad hujusmodi Dignitatis, & Officii gradum provehantur, nulla meritorum, & qualitatum fiat diligens inquisitio, nec sedulo examinetur, an polleant requisitis ad Jus dicendum, & Iustitiæ habendas moderandas necessariis.

§. 1. Quàm graves curas id animo nostro ingesserit, quàmve intimo mœore affecti simus, ubi aliorum res, & negocia, ob iudicium ignorantiam, & malitiam, periclitari, & in discrimen adduci rescivimus; intelliget planè cui perceptus erit ille, quo semper incensi sumus, Iustitiæ administrandæ zelus. Sed cum filere diutius, pro commissa Nobis Populorum salute, Paterna Charitas non pateretur, & ad propulsandam hanc corruptelam, restituendamque iudiciorum integritatem, congruis remediis manus admoveremus; novimus non recentes, sed obsoletas esse hujusmodi querelas, atque rem esse non de morbo nunc ingruente, sed jamdudum invecito: Remedia ad illum avertendum non esse modò excogitanda, sed antiquitatis præstituta: Originem verò non Curia nostra Romanæ, sed iis adscribi oportere, qui de praxi ejusdem Curia injustè nimis conqueruntur.

§. 2. Si enim longè præteriti temporis ratio habeatur, facilè quisque conjiciet fel. record.

Bonifacio Papæ VIII. has querimonias fuisse suggestas, eundemque Pontificem ad implendas Apostolici regiminis, partes sua Decretali Statutum de Rescriptis in 8. consultò præscripsisse, ne à Sede Apostolica, ejusque Legatis Causæ impostem aliis delegarentur, quàm Personis in Ecclesiastica Dignitate constitutis, & quibus sive Personatus, sive Canonicatus in aliqua Cathedrali Ecclesia obtigisset: Judicia præterea non in obscuro, sed in insigni, & populofo Oppido, ac in Urbibus instrui oportere, in quibus Peritorum Judicum copia commodè haberi posset. Sacro etiam Concilio Tridentino hanc ipsam imperitorum Judicum querelam propositam fuisse, fas est credere: Postquam etenim sess. 25. de Reformat. cap. 10. præmissum fuit, à Sede Apostolica iudicibus non undequaque idoneis Causas in partibus delegari, & id fieri tum ob malitiosam petentium suggestionem, tum quoque ob locorum longinquitatem, à quibus notitia Personarum, quibus Causæ mandentur, haberi non potest: Statuit eadem Sancta Synodus, in singulis Conciliis Provincialibus, aut Diocesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant juxta Constitutionem Bonifacii VIII. & alioquin ad id aptas designari, quibus impostem Causæ committerentur; Et si aliquem interim ex designatis mori contingeret, substitueret Ordinarius Locum cum consilio Capituli alium in ejus locum, usque ad futuram Provinciale, aut Diocesanam Synodum: hanc haberet quævis Diocesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas, & qualificatas Personas, quibus hujusmodi Causæ committerentur; Alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad Summum Romanum Pontificem transmitterent, delegationes quæcumque aliorum Judicum, aliis, quàm his factæ, subreptitiæ censerentur.

§. 3. Cum verò Concilia Provincialia quolibet Triennio, Diocesana anno quolibet ex præscripto Tridentini cogenda, ob varia, quæ obversantur impedimenta, longius protrahantur, nec Episcopis subit quandoque certa spes, quod iis properè sublatis, dicta Concilia haberi possint, atque in illis designari novi Judices Synodales, in locum illorum, qui defecerunt: Sæpè idcirco Congregatio Concilii Tridentini Interpres à Locorum Ordinariis requisita, consultissimè respondit, subrogandorum Judicum electionem ab Episcopis esse faciendam cum Consilio Capituli.

§. 4. Provida igitur, & vetusta hujusmodi leges palam evincunt, antiqua esse vulnera in hac parte disciplina illata, illaque modò recrudescere, non quia congrua desit medela, sed quia negligitur ad præscriptum Canonarum Sanctionum Judicum Synodaliū designatio, quorum notitia si Romano pro tempore Pontifici exhibitæ fuisset, eisdem tantummodò iudicibus facta fuisset Casuarum delegatio, semota quavis querelarum occasione.

§. 5. Dum minoribus in hac Curia muneribus, atque illo præsertim Secretarii Congregationis Concilii fungeremur, nihil Nobis fuit antiquius, quàm Episcopis, aliisque Ecclesiarum Prælatibus hosce sensus ingerere, eosque pro viribus ad has Ecclesiasticas leges custodiendas sedulo commovere: Nunc verò imperscrutabilis Consilii altitudine ad Supremum Apostolatus fastigium licet immerentes evocati, Pastoralis officii exigit ratio, ut nostris hisce literis certa vobis impostem methodus præscribatur, ad quæcumque dubiorum, & querelarum occasionem avertendam. Volumus itaque, & mandamus, quod in iis Diocesis, in quibus vigiles Ecclesiarum Antistites ad trames Tridentinae Synodi Judices elegerunt in Conciliis, sive Provincialibus, sive Diocesanis, electorum Nomina quamprimum Nobis renuncient; & si forte unum, vel plures illorum mori contingat, antequàm denuò

ANNO 1741. dit, ut in Cap. Statutum de Rescript. in 6.

Item Concilium Tridentinum, de mandata iudicum Synodaliū designatione.

Horum electio permittitur fuit etiam extra Synodum.

Vera abusus inducti causa.

Cui Pontifex occurre intendit.

Jubet sibi renunciari nomina iudicum Synodaliū.

ANNO
1741.

Eosque eligi, coactis Conciliis, & Synodis.

Vel interim extra Synodum, cum consilio Capituli.

Qualitates Judicum eligendorum.

Eorum nomina Secretario Supplicum Libellorum denuncianda. Nec aliis deinceps Causarum commisiones dirigenda.

Dat. die 26. Aug. 1741.

XXIX.

Exordium à præcavenda Clericorum criminosa depaupera-tione.

Alienatio reddituum Beneficiorum, obtentu cedendi commodum exemptionis, improbatum.

eadem Concilia cogantur, decedentibus subrogentur novi Judices, eligendi ab Episcopo cum Consilio Capituli, qui Nomina subrogatorum in dicto munere, usque ad diem Synodi duraturo, Nobis iridem significant. Ubi verò Concilia Provincialia, & Synodalia jamdiu coacta non sunt, nec ulla idcirco facta dignoscitur Judicum electio: pro injuncta humilitati nostræ omnium Ecclesiarum sollicitudine, Archiepiscopos, & Episcopos in Domino jugiter hortamur, & obtestamur, ut sublatis quibusvis impedimentis, eadem Concilia, scilicet ommissa sunt, quamprimum haberi curent; interim verò cum consensu suorum Capitulorum Judices eligant, & Nomina Electorum in Albis redacta Nobis remittant; & si mori aliquem contingat, alios cum Consilio Capituli sufficienter, suffectosque Nobis indilate denuncient. Quo autem ad Numerum eligendorum, etsi Tridentini Decreto cautum sit, quatuor saltem in unaquaque Diocesi eligi debere, plures nihilominus eligi volumus, si Diocesis amplitudo, aliæque peculiare circumstantiæ id probè expostulare videantur.

§. 6. Monitos tamen esse volumus Locorum Ordinarios, quod licet ad tramites præmissa Decretalis Bonifacii VIII, cui etiam consona sunt disposita à Tridentino, facultas judicandi tribuenda sit Personis, Dignitate aliqua Ecclesiastica, Personatu, vel Canoniatu Cathedralis Ecclesiæ insignitis; hujusmodi qualitates ita esse accipiendas, ut non desit in persona ad hoc munus assumenda, altera potissimum requisita qualitas Doctrinæ, & idoneitatis, in qua summa Negotii est constituta. Hoc pacto designati, & electi Judices Nostro Supplicum Libellorum Secretario denuncientur ab Ordinariis, vel immediatè per se ipsos, vel mediatè per suos in Urbe Negotiorum Gestores: Nostræque erit vigilantia solertèr cavere, ne imposterum ab Officialibus nostræ Curie ad id Deputatis, Cause aliis, quam dictis Judicibus, delegentur. Quæ quidem dum Vobis, Venerabiles Fratres, per hæc Apostolica scripta nota esse volumus, in felicitatis auspiciis, & paternæ dilectionis pignus, Apostolicam Benedictionem vobis impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 26. Augusti 1741. Pontificatus Nostri Anno II.

Cessiones commodi exigendi fructus Beneficiorum prohibentur, sub pena excommunicationis, & nullitatis contractus.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

UNIVERSALIS Ecclesiæ cura, quam inscrutabilis Divinæ Sapientiæ, atque Bonitatis altitudo humilitati nostræ committere dignata est, inter ceteras sollicitudines exigat etiam, ac postulat, ut diligenter invigilemus, ne Clerici Ecclesiasticis Beneficiis, quæ è liberali Ecclesiæ manu acceperunt, abutentes, eorum redditus, non sine aliorum fidelium scandalo, inconsulta prodigalitate disperdant, sed tanquam boni dispensatores ita administrent, ut & vitæ suæ necessaria provideant, & pauperum inopiæ, & Ecclesiarum necessitatibus succurrant.

§. 1. Relatum est ad aures nostras, quosdam Clericos Ecclesiasticis Beneficiis cum onere, vel sine onere residentie provisos, turpibus ut plurimum ex causis impulsos, annuos eorundem Beneficiorum redditus, quos, donec viverent, percipere possent, unico actu alienare sub nomine cedendi commodum, seu utilitatem percipiendi fructus eorundem Beneficiorum, quos alteri, quoad vixerint, vendunt, recepta pecunia ad eam summam, & quantitatem, quam ipsi,

habita ratione eorum ætatis, & corporis valetudinis, durante vita, verisimiliter consequi potuissent. Cum autem isti improvidi Clerici instar illius prodigi filiifamilias, de quo in Evangelio scriptum est: *cum substantiam suam à Patre recepisset, totam statim consumpsisset luxuriosè vivendo, & deinde, facta fame valida, coactum esse vivere de siliquis immundorum animalium*; pia Ecclesiæ subsidia, & Ecclesiasticos proventus in suas explendas cupiditates improbo hujusmodi contractu profundant; multa hinc, & gravia mala, ut experientia ipsa compertum est, evenire solent. Nam primum non leve dedecus Ecclesiastico Ordini inuritur, & grave reliquis fidelibus scandalum generatur, dum vident, Ecclesiasticas pecunias, quæ sunt vota fidelium, bona pauperum, patrimonium Christi, in pravos usus insumi, vel improvida profusione dissipari, quæ ab Ecclesiasticis, tamquam probis dispensatoribus, in solamen pauperum, & Ecclesiarum restaurationem impendi deberent. Præterea sæpe hujusmodi Clerici ad summam rediguntur egestatem, & ut se sustentare possint, vel indecorè, non sine infamia Clericalis gradus, mendicant, vel indignis quaestibus, & negotiis operam præbent; Ecclesiam autem, & Ecclesiasticas res quodammodo averfantur, quasi fraudatè mercede, vel stipendiis suis, quæ nullius culpæ, sed solum vitio, & flagitiis suis amiserunt; Ideò Ecclesiastica munera, vel nunquam, vel negligenter obeunt, Divinam Psalmodiam, si ad eam in publicis Ecclesiis ratione suorum Beneficiorum teneantur, frequenter omittunt, vel oscitanter perfolunt, Ecclesiasticos cæcus non frequentant, animarum salutem non curant, Divina fastidiunt, mundana sectantur.

§. 2. Volentes igitur hanc improbam consuetudinem, & non ferendam pravitatem, qua non mediocriter Clericalis ordinis fama minuitur, & honor conculcatur, Ecclesiæ autem debito servitio, pauperes opportunis subsidiis, & sacræ ædes necessariis reparationibus, & ornamentis fraudantur, penitus abolere, Motu proprio, ac certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus Clericis quacumque dignitate, præmientia, honore, & privilegio insignitis interdiximus, & prohibemus, ne in posterum audeant sub nomine alienandi utilitatem, & commodum percipiendi fructus, vel alio quovis titulo, prætextu, & colore vendere, ac distrahere suorum respectivè Beneficiorum redditus, & proventus, vel ad vitam, vel in longum tempus, recepta ab Emptore, per unam, vel plures solutiones, pecuniarum quantitate, quam ipsi Beneficiati per ejusdem temporis, vel vitæ spatium probabiliter consequi potuissent: sub pena excommunicationis, & nullitatis actus, seu contractus, & omnium inde consecutorum, aliisque penis inflictis, præscriptis, & statutis contra alienantes bona Ecclesiæ, quas rursus hic contra eosdem Clericos sic contrahentes renovare, decernere, ac statuerent intendimus, & volumus. Et insuper ad uberiorem cautelam, & quatenus opus sit, omnes hujusmodi contractus, quos in futurum fieri contigerit, motu, scientia, deliberatione, & potestate simili damnamus, reprobamus, cassamus, irritamus, & annullamus, eosque nullos, cassos, ac irritos decernimus, & declaramus, illosque suis auctoribus tanquam invalidos, cassos, irritos, atque inanes, viribusque, & effectu ab initio vacuos, neque in iudicio, neque extra, ad ullum effectum suffragari debere, neminemque ad eorum observantiam obligari, etiamsi pluries iuramento firmati, & vallati sint, sed nullum inde jus cuicumque, aut actionem, vel titulum etiam coloratum possidendi, aut præscribendi per quodvis longissimum temporis spatium acquiri unquam posse pariter præcipimus, & jubemus.

ANNO
1741.

Quæ mala inde proveniunt.

Dicitur abusus prohibetur sub penis contra alienantes bona Ecclesiæ.

Contractus, & actus ejusmodi annullantur ad quoscumque effectus.